

A TEOLÓGIA SZAK – LELKÉSZ SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK
2026.

1. A kisgyermekkor, iskolás- és serdülőkor fejlődéslélektana és jelentősége a katechézisben (tételgazda: Kustárné Dr. Almási Zsuzsanna)
2. A hittanóra szervezési szintjei (tanterv, tanmenet, tematikus tervezés, óravázlat), és legfontosabb módszertani eljárásai (tételgazda: : Kustárné Dr. Almási Zsuzsanna)
3. A gyermekistentisztelet – helye a gyülekezet életében, szervezési rendje, felépítése (tételgazda: : Kustárné Dr. Almási Zsuzsanna)
4. A konfirmáció – történeti előzményei, gyülekezeti kapcsolódása, a konfirmációi előkészítés műfaji sajátosságai, a konfirmáció eseménye (tételgazda: : Kustárné Dr. Almási Zsuzsanna)
5. A lelkipozítás alapkérdései (fogalom, profil, egyházi megbízatás, a figyelmes cselekvés) és a jelentősebb személyiség-lélektani iskolák (S. Freud, C. G. Jung, A. Adler, R. Assagioli, V. Frankl, E. Erikson, C. Rogers, K. Wilber). (tételgazda: Dr. Mézes Zsolt)
6. A segítő beszélgetés (módszertan, elméleti aspektusok); segítő motivációk, a segítő kapcsolatot építő és gyengítő beállítódások. (tételgazda: Dr. Mézes Zsolt)
7. Az élettől búcsúzó ember: a haldoklás és a gyász folyamatának lelkipozítói kísérése (gyász a Szentírásban, gyászfogalom értelmezése, a gyászfolyamat modelljei, a gyász zavarai). Gyászoló lelkipozítása (közvetlen és közvetett lelkipozítás, lelkipozítói beszélgetés, gyülekezeti lehetőségek). (tételgazda: Dr. Mézes Zsolt)
8. A család lelkipozítása: modellek, funkciók, válságok, a lelkipozítás alkalmi és lehetőségei. A rendszerszemlélet gyökerei, a rendszer fogalma és jellegzetességei (tételgazda: Dr. Mézes Zsolt)
9. Paradigmaváltások a misszió teológiájában, különös tekintettel az egyház és az üdvösség értelmezésére (tételgazda: Dr. Gaál Sándor/Dr. Gonda László)
10. A modern kori ökumenikus mozgalom (tételgazda: Dr. Gaál Sándor/Dr. Gonda László)
11. Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon I. A római katolikus egyház, az ortodox/pravoszláv és a görögkatolikus egyház (tételgazda: Dr. Gonda László)
12. Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon II. Az evangélikus egyház és a baptista egyház (tételgazda: Dr. Gonda László)
13. A gyülekezet természetes fejlődése (tételgazda: Dr. Gaál Sándor)
14. Az eredményes egyház 12 kulcsa (tételgazda: Dr. Gaál Sándor)
15. Állami alaptörvény és református egyházalkotmányok
(a) Melyek a vallásszabadságra és az egyházakra vonatkozó rendelkezések Magyarországi Alaptörvényében.

(b) A Magyarországi Református Egyház alkotmánya milyen egyházkormányzati szinteket határoz meg, és az egyes szinteken milyen testületi szervek működnek? Melyek az egyházközség testületei, tisztségviselői és alkalmazottai? Mennyiben hasonló ehhez a Magyar Református Egyház Alkotmánya? (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

16. A vallásszabadság gyakorlásának állami keretei és a lelkész jogállása

(a) Adjon vázlatos áttekintést a vallásszabadságról, és az egyházak jogállásáról szóló állami törvényben szabályozott kérdésekről, különös tekintettel a vallási közösség és az egyházi jogi személy működésére vonatkozó szabályokra.

(b) Ismertesse a lelkészi életpálya főbb szakaszait a lelkészek jogállásáról szóló törvény alapján. Melyek a lelképásztori állás betöltésének módjai a Magyarországi Református Egyházban? Ismertesse a meghívásos választási eljárás legfontosabb szabályait. (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

17. A hitoktatás állami keretei és az egyházi választások

(a) A hitoktatásra vonatkozó állami szabályok, a hitoktatás milyen típusait teszik lehetővé, és azt hogyan támogatják?

(b) Adjon áttekintő ismertetést az egyházmegyei egyházkerületi és zsinati tisztségviselők megválasztásáról. (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

18. Az egyházi működés állami forrásai és az egyház gazdálkodása

(a) Milyen állami forrásokra és támogatásokra jogosult a Magyarországi Református Egyház, és ezek milyen egyházi tevékenységekhez kötődnek? Ismertesse a személyi jövedelemadó egyházak számára rendelhető 1 %-ával kapcsolatos főbb szabályokat.

(b) Melyek az egyházi gazdálkodás törvényes alapelvei a Magyarországi Református Egyházban? Ismertesse az egyházközségi gazdálkodás éves rendjét (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

Irodalomjegyzék a teológia szak – lelkész szakirány 2026. évi záróvizsga tételihez:

Katechetika:

1) A kisgyermekkor, iskolás- és serdülőkor fejlődéslélektana és jelentősége a katechézisben

Irodalom: Mönks, F. J. - Knoers, A. M. P.: *Fejődéslélektan. Pedagógiai Pszichológia I.* Fitt Image - Ego School, Szentendre, 1998. Murányi-Kovács E. - Kabainé Huszka A.: *A gyermekkor és a serdülőkor személyiségzavarok pszichológiája.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. Schweitzer, F.: *Vallás és életút. Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek- és ifjúkorban.* Kálvin Kiadó, Budapest, 1999. Órai anyag.

2) A hittanóra szervezési szintjei (tanterv, tanmenet, tematikus tervezés, óravázlat), és legfontosabb módszertani eljárásai

Irodalom: Bodó S. - Fekete K. (szerk.), *Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény.* Debrecen, 1998. Órai anyag

3) A gyermekistentisztelet – helye a gyülekezet életében, szervezési rendje, felépítése

Irodalom: Boross G.: Gyermekistentisztelet és hitoktatás. *Theologiai Szemle* 1992/4. 219–224. Czeglédy S.: *A katechetika vázolata.* Debrecen, 1981. Órai anyag

4) A konfirmáció - történeti előzményei, gyülekezeti kapcsolódása, a konfirmációi előkészítés műfaji sajátosságai, a konfirmáció eseménye

Irodalom: Molnár M.: A konfirmáció célja és értelme. *Református Egyház*, 1995/február 31–36. Bodó Sára: Útkeresés konfirmációi gyakorlatunkban 1–2. *Református Egyház* 16 (2004)/1, B/III; *Református Egyház* 16 (2004)/2, 48–49. Órai anyag

Poimenika:

5) A lelkigondozás alapkérdései (fogalom, profil, egyházi megbízatás, a figyelmes cselekvés) és a jelentősebb személyiség-lélektani iskolák (S. Freud, C. G. Jung, A. Adler, R. Assagioli, V. Frankl, E. Erikson, C. Rogers, K. Wilber).

Irodalom: Hans van der GEEST: Négyszemközt. Példák a sikeres lelkigondozásra, In: Mentálhigiéné, Lelkigondozás és Pszichoterápia II, Semmelweis Egyetem, Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2004.

HÉZSER G.: A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve. Kálvin Kiadó, Budapest, 2001. Órai anyag.

6) A segítő beszélgetés (módszertan, elméleti aspektusok); segítő motivációk, a segítő kapcsolatot építő és gyengítő beállítódások

Irodalom: Hézszer G.: A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve. Kálvin Kiadó, Budapest, 2001.

Hans FABER - E van der SHOOT: A segítő beszélgetés, In: Mentálhigiéné, Lelkigondozás és Pszichoterápia I, Semmelweis Egyetem, Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003.

BAKK-MIKLÓSI Kinga, HÉZSER Gábor: Pásztorálpszichológia. Rendszerszintű alapok és gyakorlati szempontok segítőknek, Kálvin Kiadó, Exit Kiadó, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Budapest, Kolozsvár, 2023.

7) Az élettől búcsúzó ember: a haldoklás és a gyász folyamatának lelkigondozói kísérése (gyász a Szentírásban, gyászfogalom értelmezése, a gyászfolyamat modelljei, a gyász zavarai). Gyászolók lelkigondozása (közvetlen és közvetett lelkigondozás, lelkigondozói beszélgetés, gyülekezeti lehetőségek).

Irodalom: BODÓ Sára: Gyászdőben, Kálvin Kiadó, Bp. 2013.

Hans van der GEEST: Négyszemközt. Példák a sikeres lelkigondozásra, In: Mentálhigiéné, Lelkigondozás és Pszichoterápia II, Semmelweis Egyetem, Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2004.

Órai anyag.

- 8) A család lelkigondozása: modellek, funkciók, válságok, a lelkigondozás alkalmi és lehetőségei. A rendszerszemlélet gyökerei, a rendszer fogalma és jellegzetességei
Irodalom: BAKK-MIKLÓSI Kinga, HÉZSER Gábor: *Pasztorálpszichológia. Rendszerszintű alapok és gyakorlati szempontok segítőknek*, Kálvin Kiadó, Exit Kiadó, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Budapest, Kolozsvár, 2023.
Hans van der GEEST: *Négyszemközt. Példák a sikeres lelkigondozásra*, In: *Mentálhigiéné, Lelkigondozás és Pszichoterápia II*, Semmelweis Egyetem, Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2004.
Órai anyag.

Missziológia és felekezettudomány:

- 9) Paradigmaváltások a misszió teológiájában, különös tekintettel az egyház és az üdvösség értelmezésére
Irodalom: Bosch, D. J.: *Paradigmaváltások a misszió teológiájában*, Budapest, PMTI-Harmat, 2005, 165–174. 340–369.
- 10) A modern kori ökumenikus mozgalom
Irodalom: Pásztor J.: *Ötven éves az Egyházak Világtanácsa I–IV*, in: *Református Egyház 51* (1999), 65kk, 87kk, 133kk, 166kk; Bosch, D. J.: *Paradigmaváltások a misszió teológiájában*, Budapest, PMTI-Harmat, 2005, 418–426.
- 11) Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon I. A római katolikus egyház, az ortodox/pravoszláv és a görögkatolikus egyház
Irodalom: Gesztely T. (szerk.): *Egyházak és vallások a mai Magyarországon*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1991, 25–90; Bajusz F.: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái. Keresztyén felekezetek I- II.*, Budapest, Budapesti Református Teológiai Akadémia Ökumenikai Tanszéke, 1985, 16–24 + a Központi Statisztikai Hivatal aktuális vallási adatsora: www.ksh.hu.
- 12) Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon II. Az evangélikus egyház és a baptista egyház
Irodalom: Gesztely T. (szerk.): *Egyházak és vallások a mai Magyarországon*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1991, 25–90; Bajusz F.: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái. Keresztyén felekezetek I- II.*, Budapest, Budapesti Református Teológiai Akadémia Ökumenikai Tanszéke, 1985, 16–24 + a Központi Statisztikai Hivatal aktuális vallási adatsora www.ksh.hu.
- 13) A gyülekezet természetes fejlődése
Irodalom: Schwarz, C. A.: *A gyülekezet természetes fejlődése*, Jánoshalma, BMSZ, 1996, 6–127.
- 14) Az eredményes egyház 12 kulcsa
Irodalom: Bütösi J. – Callahan, K. L.: *Gyülekezetépítés ma. Az eredményes egyház 12 kulcsa*, Debrecen, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, 2004.

Egyházjog:

- 15) Állami alaptörvény és református egyházalkotmányok:
(a) Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) VII. cikk;
(b) A Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvénye 2022. évi I. törvény (Alkotmánytörvény.)
- 16) A vallásszabadság gyakorlásának állami keretei és a lelkész jogállása:
(a) A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. tv. (Ehtv.) törvény I., II. és IV. fejezet;
(b) A lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény
- 17) A hitoktatás állami keretei és az egyházi választások:

- (a) A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. tv. (Ehtv.) törvény 19/A. §
- (b) A Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló 2022. évi IV. törvény (Választójogi törvény)

18) Az egyházi működés állami forrásai és az egyház gazdálkodása:

- (a) Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 2-7. §-ai, valamint a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény 1. § (4) és (7) bekezdései, 4/A §-a, 6/A §. (5a) bekezdése
- (b) 2013. évi IV. törvény a Magyarországi Református Egyház gazdálkodásáról 2-8. és 11-19. §-ai).

FIGYELEM FELHÍVÁS: A MRE Zsinat 2022-ben új Alkotmánytörvényt és választójogi törvényt, 2024-ben pedig a lelképásztorok szolgálatáról és jogállásáról fogadott el új törvényt, az irodalomjegyzék már azokat tartalmazza.

A jogszabályok elérése:

Állami jogszabályok: Nemzeti Jogszabálytár <https://njt.hu/>

Magyarországi Református Egyház jogszabályai: <https://net.jogtar.hu/reformatus>